

SUNA'NIN KIZLARI

Suna'nın Kızları olarak yolculuğumuza başladığımız ilk günden bu yana yollarımız birçok hayatla kesişti. Öğrenerek, deneyimleyerek, duyarak, dinleyerek büyümeye çalıştık. Bu yolu kız çocuklarla birlikte yürürken; içine doğdukları ortamlara, zaman geçirdikleri mekânlara, karşılıklarına çıkan insanlara bir arada bakmak dünyayı çok farklı bir gözle görmemi sağladı.

Bu yolculukta ikinci senemizi geride bırakırken, kız çocuk odaklı atılan her bir adımın dünyayı çocukların potansiyellerini gerçekleştirebilecekleri yönde değiştirmek için ne kadar önemli olduğunu görüyorum. Kız çocukların duygusal ve fiziksel olarak güvende olabilecekleri, okuldan ve oyundan geri kalmayacakları, hayatları hakkında söz sahibi olabilecekleri olanaklar için dayanışmayı büyüteçimize de gönülden inanıyorum.

"Konuşan Fotoğraf Sergisi", her biri biricik bakış açılarına sahip kız çocuklardan hepimize bir mesaj. Bu mesajı doğru okumak ve kız çocuk odaklı düşünmek hepimiz için bir fırsat. Kız çocuk olmayı onların gözünden anlamamıza imkân sunan bu serginin hazırlıklarında emeği geçen herkese şükranlarımı sunuyorum.

İpek Kıraç

Suna'nın Kızları Kurucusu

Künye

Yayına Hazırlayanlar:

Alper Dabak
Demet Yeşilaltay
Melda Akbaş

“Konuşan Fotoğraf” atölye yürütücüleri:

Melis Cin ve Nilay Yılmaz

Fotoğraf atölyesi yürütücüsü:

Gökçe Uysal

“Konuşan Fotoğraf” çalışmasına saha çalışmalarıyla katkı verenler:

Hayata Destek Derneği, İstanbul Büyükşehir Belediyesi
Mahalle Evleri, Koç Okulu, Sulukule Gönüllüleri Derneği,
Suna'nın Kızları saha ekipleri ve eğitmenleri

İçerik Tasarım:

InCommon

Görsel Tasarım:

Gigler Creative

Baskı:

Focus Print Solutions

“Kız Çocuk Odaklı Tasarım” etkinlik destekçisi:

EMpower

Ocak 2024

SUNA'NIN KIZLARI

İçindekiler

8

Hatay

24

İstanbul

54

Kahramanmaraş

70

Şanlıurfa

Hayata kız çocukların gözünden bakan sergi

Suna'nın Kızları olarak, kız çocuklar için uygun, erişilebilir ve etkili çözümler yaratmak ve nihayetinde kız çocukların kendi yaşamlarının aktif özneleri olmasını desteklemek amacıyla kız çocuk odaklı tasarım yaklaşımını benimsiyoruz. "Konuşan Fotoğraf" sergisinin kapsamı tam da bu yaklaşım merkeze alınarak tasarlandı.

Türkiye'nin çeşitli illerinden 8 ila 20 yaş arası 50 kız çocuk ve genç kadının günlük yaşam deneyimlerinin aktarıldığı fotoğraflara yer verdiğimiz "Konuşan Fotoğraf" sergisi, kız çocuk olmanın ne anlama geldiğini onların gözlerinden anlamamıza, hayata nasıl baktıklarını

keşfetmemize ve yaşadıkları deneyimlere yaklaşmamıza aracı olarak kız çocukların hayatlarına bir pencere açıyor, seslerini duymamıza imkân sağlıyor.

"Konuşan Fotoğraf" sergisi hazırlıkları ekim ayında sahada çocuklarla çalışan Suna'nın Kızları paydaşlarına yönelik destekleyici atölyeler ile başladı. İlk olarak "Konuşan Fotoğraf (photovoice)" yöntemi üzerine düzenlenen atölyelerin yürütücülüğünü InCommon ekibinden Melis Cin ve Nilay Yılmaz yaptı. Bu atölyelerin hemen ardından yine aynı katılımcılarla Gökçe Uysal tarafından "Temel Fotoğrafçılık" atölyesi

gerçekleşti. Serginin çocuklarla olan saha uygulaması ise bu atölyeleri tamamlamış olan Suna'nın Kızları paydaşlarının kolaylaştırıcılığında gerçekleşti. Konuşan Fotoğraf atölyelerinin saha uygulamalarında Hayata Destek Derneği, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Mahalle Evleri, Koç Okulu, Sulukule Gönüllüleri Derneği ve Suna'nın Kızları saha ekipleri verdikleri önemli destekle çocukların fotoğraflarının ve hikâyelerinin bizlere ulaşmasını sağladı.

Serginin fikri kız çocukların bakış açılarını/ seslerini 3 Kasım'da EMpower desteğiyle gerçekleştirilen Kız Çocuk Odaklı Tasarım

etkinliğine taşımak amacıyla doğdu ve içerik tasarımı InCommon ekibi, görsel tasarımı ise Gigler Creative tarafından hazırlandı. "Konuşan Fotoğraf" sergisi ayrıca 21 Kasım - 3 Aralık 2023 tarihleri arasında Pera Müzesi'nin giriş katında bulunan Pera Café'de sanatseverler ile buluştu.

Şimdi bu kitap aracılığıyla sizleri Türkiye'nin farklı bölgelerinde yetişkinlerin dünyasında hem kız hem çocuk olarak gördüklerini, anlattıklarını görmeye, duymaya ve hayatlarımızı onları da kapsayacak şekilde yeniden tasarlamaya davet ediyoruz.

kız.
çocuk
ö odaklı
tasarım.

Kız çocuk odaklı tasarım nedir?

Kız çocuklar yaşamları boyunca her alanda yapabilirliklerini engelleyen cinsiyete dayalı çoklu risklerle karşı karşıyalar. Halihazırda çocuk yaşta, erken ve zorla evlendirmeler, gebelik, fiziksel ve duygusal istismar gibi risklerle karşı karşıya olan kız çocukların bu risklere maruz bırakılma olasılığı afet ve kriz zamanlarında daha da artıyor. Başta kız çocuklar olmak üzere tüm çocukların ihtiyaç ve beklentileri için fiziksel ve duygusal olarak güvenli alanlar, programlar ve süreçler tasarlamak çocukların bu dönemde maruz kaldıkları olumsuzlukları mümkün olduğunca azaltmak için çok önemli. Kız çocuk odaklı tasarım yaklaşımı genellikle faaliyetlere erişimi sınırlı kalabilen kız çocukların programlar ve projelerden faydalanmalarını sağlamak için kapsayıcı süreçler oluşturmayı hedefliyor. Kız çocuk odaklı tasarım, çocuk güvenliği ve çocuk katılımı temelinde mekânların, programların, faaliyetlerin kız çocuklar için, kız çocuklarla birlikte nasıl geliştirilebileceği üzerine düşünme, tasarlama ve uygulama sürecidir. Bu tasarım, tüm kız çocukların programlara, mekânlara, faaliyetlere erişebildiğinden ve bu faaliyetlerin ilgili hedef gruptaki kız çocuklara ulaştığından emin olmak için uygulanır.

6 Şubat 04:17 asrın felaketi olmadan önce Hatay Türkiye'nin en güzel şehri iken o günden sonra enkaz oldu. Hatay yok oldu. Şu an 27 Ekim Cuma. Hatay Umutkent'ten seslenen çocuklar olarak hayallerimiz yıkıldı. Birden fazla kişi hayallerini yaşayamadan vefat ettiler. Vefat eden çocuklar kefen değil okul forması giyeceklerdi.

Bu çektiğimiz fotoğraflar da Hatay'ın enkazlarının biraz düzelmiş hali. Yeni yapılan çarşının inşaatının da fotoğrafını çektik. Burada kaldığımız sürede alışveriş imkanlarına ulaşabilecek olmak bizi mutlu ediyor. Ne kadar hayallerimiz yıkılsa da hayat devam ediyor ve biz de bu hayatı yaşayacağız.

**İdil İpek, 14 yaşında
Hatay**

*İdil İpek, 14 yaşında
Hatay*

*İdil İpek, 14 yaşında
Hatay*

*Azra, 12 yaşında
Hatay*

Karmaşa.

*Azra, 12 yaşında
Hatay*

Gökyüzü.

*Ela, 13 yaşında
Hatay*

Şehir değil artık bir tarlanın içi yaşam alanı.

*Ela, 13 yaşında
Hatay*

Bazı kişiler var hâlâ umut edip çaba gösteriyor, bazı kişiler var hiç umutları yok.

*Sumru, 12 yaşında
Hatay*

Bu fotoğraf bana karamsar bir his veriyor, yalnız hissettiriyor.

*Sumru, 12 yaşında
Hatay*

Yeşillik, doğallık iyi hissettiriyor.

*Sumru, 12 yaşında
Hatay*

Motor.

*Sumru, 12 yaşında
Hatay*

Konteyner kentte çocukların eğlence alanı.

Bu hayatta yalnız kalmak nedir? Bilir misiniz? Eğer hayat size henüz bunu öğretmemişse çok şanslısınız demektir. Sakin bir yaşam sürülen bir ormanda birbirinden mutlu bir sürü ağaç varmış. Bu ağaçların hepsi birbirini çok severmiş. Birgün bir fırtına olmuş. Büyük bir fırtına olmalı ki koca ormanı, birbirinden asla ayrılamayacak ağaçları birden savurmuş, geçmiş. Ağaçların hepsi teker teker bir yere savrulurken, bir ağaç yıkılsa da, savrulsa da olduğu yerden kalkmış ve ayakta durmaya çalışmış. Yanımdaki ağaçlar yaşken eğilirken küllerinden doğan bana! Umudun olduğu yerde ağaç savrulsa da yıkılsa da yeniden doğar.

**Büşra, 16 yaşında
Hatay**

*Büşra, 16 yaşında
Hatay*

*Büşra, 16 yaşında
Hatay*

Ben hep kedimin olmasını istemiştim ama ev buna müsait değildi. Birkaç hafta önce annem eve küçük bir kedi getirdi. Kedi parkta bir arabanın altına sıkışmış bir haldeymiş. Hemen kediyi çıkarmışlar. Parkta bırakacaklarmış fakat parktaki köpekler çok saldırganmış. Annem de bu yüzden kediyi eve getirme kararı almış. İki hafta bizde kaldı. Birazcık da olsa büyümüştü. Evde kuşlar da vardı o yüzden kediyi bakamadık. Onu bir yuvaya yerleştirdik. Bu fotoğrafı çekme amacım da kedimin rengiyle bu kedinin renginin aynı olması. Buraya bir söz bırakacak olsam şunu söylerdim: "Ben seni hep bekledim ama sen hiç gelmedin."

*Melisa, 11 yaşında
İstanbul*

Bazı insanlar çevresindeki insanlarla pek anlaşamaz ve daha çok hayvanlarla anlaşırlar. Ben de öyle biriyim. Benim bir sürü evcil hayvanım olmuştu. Fakat şu an sadece köpeğim Bulut kaldı. Köpeğimden önce evimize bir kedi gelmişti. Onu çok sevmiştik. Adı Duman'dı, iki hafta bahçemizde besledik. Kardeşlerimle birlikte tüm pelüş oyuncaklarımızı ona vermiştik. Birkaç hafta sonra annem onu arkadaşına verdi. Kardeşlerimle çok ağladık ama böyle olması gerekiyordu. Bizim onu evde beslememiz gerekirdi ama benim ve annemin hayvan tüyüne alerjimiz var, bu yüzden mecburen onu verdik. En son veterinerde görmüştüm. Hasta olmuştu, tedavi görüyordu. İşte benim yeşil gözlü, gri renkli kedim.

*Alanur, 12 yaşında
İstanbul*

Elinden gelse neler yapardı?

Evet onun elinden gelmiyor belki ama bizim gelebilir. Biz kızlar “neler yapabilirdim” demektense “iyi ki yaptım, başardım” demeliyiz.

Hayata gelmişken hayallerimizi gerçeğe dönüştürmek için bütün fırsatları değerlendirmeli, imkânsızlıkları ortadan kaldırmak için her yolu denemeliyiz.

Korkusuzca kendimize inanma cesaretini göstermeli ve kendimiz olmaktan vazgeçmemeliyiz. Yaşadım demek için kendimizi gerçekleştirmeliyiz çünkü biz değerliyiz.

*Alya, 18 yaşında
İstanbul*

*Defne, 15 yaşında
İstanbul*

Mahalledeki çarpık kentleşme sorununa değinmek istedim. Ben güvenli modern bir sitenin içinde yaşarken, hemen yanı başımdaki mahallede çarpık kentleşme, gecekondular ve sanayi ortamı var; içinde tehlikeler ve imkânsızlıklar barındırıyor.

*Defne, 15 yaşında
İstanbul*

Okul yolunda, mahallede sıkça gördüğüm, kendi hayatını ve sağlığını tehlikeye atarak ekmek parasını kazanmaya çalışan çöp toplayıcıları. Kendi imkânlarıma şükrederken, bu zor şartlardaki insanlar için üzülüyorum.

Kalabalık bir şehir merkezinde yaşamamanın verdiği trafik, ses, gürültü, keşmekeş ve kaostan sonra, deniz kenarına gittiğimde sonsuzlara uzanan mavi gökyüzü bana umudu aşıyor. Serbestçe ve huzurla uçan martılar beni özgür hissettiriyor. İşte orada nefes alabiliyormuşum gibi geliyor.

*Defne, 15 yaşında
İstanbul*

5 buçukta kalkış, sisli ve karanlık bir yol, yeni dersler, yeni arkadaşlar...

Bursa'daki ortalama bir liseden dönem ortasında bir anda Koç Lisesi'ne geçmek benim için her anlamda çok zorlu oldu. Bir anda derslerin zorluğuyla uğraşırken ve gruplaşmış insanların içinde arkadaş bulma çabası içindeyken, aynı zamanda sabahın erken saatlerinde kalkıp karda, çamurda yolculuk ederken acaba bugün yeni okuluma uyum sağlayabilecek miyim soruları kafamda dönüp duruyordu. Bu fotoğraf ile benim sürekli hareket halinde olduğum bir dönemde, sadece fiziksel olarak değil mental olarak da hem uyum sağlamaya çalışıp hem de hayatımın akışını, girdiğim bu yeni ortama göre şekillendirmeye çalışarak hareket halinde olduğumu yansıtmak istedim.

***Deren, 15 yaşında
İstanbul***

Geçişlerle doludur hayatlarımız. Kendi tercih ettiğimiz veya zorunda bırakıldığımız geçişlerle.

Ben, 4 Temmuz 2022'de hayatımın en büyük geçişlerinden birine ilk adımımı kendi isteğimle attım. Ailemi, annemi ve kardeşimi; evimi, Diyarbakır'ı geride bırakarak Koç Lisesi'ne geldim.

Adım atmadım aslında; koştum, sıçradım, uçtum. Ben, beni hedeflerime taşıyacak olan yola ne kadar engebeli görünse de uçtum. Ben, bir adım ötemi göremesem de yolun sonunda diğer canlar için yapabileceklerimi düşündükçe sıçradım yerimden. Ben, en temel haklarından olsa da eğitim alamayan kız kardeşlerim için, Suna'nın kızları sayesinde, Harran'a uçtum.

15 Ekim 2023'te, bugün, ben bu geçişimin ortasında olduğunu biliyorum. Elimde bir valiz, içinde sıkıştırdığım anılarım, üstünde kitaplarımla, etraf ne kadar karanlık olursa olsun içimde yanan ışıkla, bir kız çocuğu olarak her şeyi başarabileceğimi biliyorum.

**Heja, 15 yaşında
İstanbul**

*Doğada tek başına huzur bulmak,
doğayla bağ kurmak ve güvende
hissetmek.*

*Gabsha, 13 yaşında
İstanbul*

Kendine ait bir alan.

*Medine, 15 yaşında
İstanbul*

Kadının özgürce yaşaması.

*Mekiye, 12 yaşında
İstanbul*

Özgürce gezmek.
Reyhan, 12 yaşında
İstanbul

*Tek başına özgürlük: Kimsenin
karışmadığı bir ortamda yalnız
kalabilmek.*

*Ward, 14 yaşında
İstanbul*

Kendi Yaptığım Manzara Resmi

Bir gün dışarıya çıktığımda bir manzara resmiyle karşılaştım. Manzarayı çok beğendim; deniz, orman ve güneş çok güzel gözüküyordu. Her sabah kalkıp onu görmeye giderdim ve oradaki ağaçları sulayıp güneşi selamlardım.

*Elif Naz, 8 yaşında
İstanbul*

Karettalar

Karettaları çok seviyorum. Karettaları gördüğümde onlarla oynamak, sevmek, yemek vermek istiyorum. Karettalarla ilgili bazı bilgiler öğrendim. Karettalar uzun süre denizde, suda kalırlarmış. Bir de karettalar yumurtalarını kumun içine veya kıyıya bırakırlarmış. Karettalar bana huzur, mutluluk, sevinç, rahatlık duygularını hissettiriyor. Karettaları sevmeli, incitmemeli, korkutmamalı sonuçta onlar da canlılar. Bir şey daha var karettaların yavruları 2 gr olur. Sonra 1 yaşında 100 gr olurlar. Karettaların dişi de vardır.

***Meryem Mariye, 9 yaşında
İstanbul***

Dağ Çiçeği

Dağda annemle yürüyordum çok güzel bir çiçek gördüm. Bu dünyanın en güzel çiçeğiydi. Dünyanın en güzel çiçeği tek olabilirdi ama yanında bir tane daha vardı, sanırım onun yavrusuydu. Çünkü aynı türdendi ve açılmak üzereydi. Her iki çiçek de çok güzel, bu beni çok mutlu etti. Sonra yoluma devam ettim.

*Nehir, 9 yaşında
İstanbul*

İlk fotoğrafta komşularımız kış temizliği yapıyorlar. Burada bazen böyle işleri yapmak zor oluyor çünkü durmadan arabalar geçiyor, işler için yeterince yerimiz olmuyor.

*Dilan, 13 yaşında
Kahramanmaraş*

*Dilan, 13 yaşında
Kahramanmaraş*

Diğer iki fotoğrafta ise arkadaşlarımı voleybol oynarken ve iki küçük çocuğu oyun oynarken çektim. Burada hem zorluklar hem mutluluk var. Bazen yaptığımız işler zor olur ama oyun oynadığımızda eğleniriz.

*Dilan, 13 yaşında
Kahramanmaraş*

Her durumda her yerde eğlenebiliriz.

*Dilan, 13 yaşında
Kahramanmaraş*

Sandalye parçalanmış halde ama hala oturabiliriz. Biz de her yaralandığımızda her canımız yandığında dimdik ayakta durmaya çalışmalıyız.

*Dilan, 13 yaşında
Kahramanmaraş*

Evimiz olmasa da çok güzel bir yaşam yeri oluşturabiliriz.

Merhaba, bu benim kedim Hasan. Nasıl tanıştığımızı merak mı ediyorsunuz? Hasan ilk başta bizim kedimiz değildi, bir komşumuzun kedisiydi. Pirelendiği için sokağa attılar, biz de aldık beslemeye başladık. Sokak kedilerine zarar vermeyin, besleyin, mama, su verin. Bir de yavru kedimiz var. Onu nenem buldu, babamı aradı ve “burada bir kedi var” dedi. Annemler kediyi aldı ve beslemeye başladık.

*Medine, 12 yaşında
Kahramanmaraş*

*Medine, 12 yaşında
Kahramanmaraş*

*Medine, 12 yaşında
Kahramanmaraş*

*Medine, 12 yaşında
Kahramanmaraş*

Konteyner kentte olanların bazılarının çamaşır makinesi yok. Onlar için burada çamaşırhane var.

*Medine, 12 yaşında
Kahramanmaraş*

Özge, 13 yaşında
Kahramanmaraş

Ders çalışmanın yeri ve zamanı yoktur.

Özge, 13 yaşında
Kahramanmaraş

Salıncakta sallanmak sadece küçükler için değildir.

*Sıla, 13 yaşında
Kahramanmaraş*

Kaktüs insanların çok sevdiği bir bitki. Dikenleri olduğu için tercih etmiyorlar ama bazı insanlar burada dışarıda besliyorlar. Hem arkadaşlarımla oynamak da iyi geliyor.

*Sıla, 13 yaşında
Kahramanmaraş*

İlkokuldan beri voleybol oynuyorum. Voleybol oynarken bambaşka bir his hissediyorum ve çok mutlu oluyorum.

Emek olmadan ekmek olmaz.

*Halime, 16 yaşında
Şanlıurfa*

*Fatma, 17 yaşında
Şanlıurfa*

Ne kadar acı olsa da sonu hep tatlı, isotun tadı hep farklı.

*Fatma, 15 yaşında
Şanlıurfa*

Sanırım hayattaki en güzel şey yürümek.

Oynamak isteyip oynayamayan çocuklar geliyor aklıma.

*Hatice Kübra, 14 yaşında
Şanlıurfa*

*Hem sohbet hem de akşam
yemeğine yaprak toplamak.*

*Zehra, 19 yaşında
Şanlıurfa*

*Ayşegül, 14 yaşında
Şanlıurfa*

Bence hayvanların sevgiye ihtiyaçları var.

*Ayşe, 19 yaşında
Şanlıurfa*

*Bahçeyi süpürmeyi seviyorum çünkü toprak kokusunu
çok seviyorum.*

Sonbahar mısırı.

*Ümmü Gülsüm, 15 yaşında
Şanlıurfa*

Fethiye Nur, 16 yaşında
Şanlıurfa

Geleceğin tüm çiçekleri bugünün tohumları içindedir eğer dünya güzelse çiçekler sayesinde. Biraz tuhaf hissettim çünkü köyümü ilk defa böyle keşfettim ve gerçekten de köy biraz tuhaf bir şey; inekler, bitkiler, çocuklar her yer çok sevimli ama güzeldi iyi hissettim.

Eda, 14 yaşında
Şanlıurfa

Bazen küçük bir hediye büyük gülümsemelere yol açıyor.

Manasız söz duymaktansa horoz sesi duymayı tercih ederim, en azından öteceği zamanı bilirim.

*Fatma Zehra, 19 yaşında
Şanlıurfa*

*Yorucu bir günün ardından küçük
tebessümler.*

*Sümeyye, 15 yaşında
Şanlıurfa*

*Ayşe, 17 yaşında
Şanlıurfa*

İçi dolu dolu boncuk.

*Tuba, 14 yaşında
Şanlıurfa*

Biber o kadar güzel ki acı olsa da ağzımıza tatlı gelir.

Bir gün batar yeni bir gün doğar.

*Emine, 18 yaşında
Şanlıurfa*

*Ben büyüyünce öğretmen
olacağım, bunlar da benim ilk
öğrencilerim.*

Şanlıurfa

*Küçük bir karede
zorlu yaşamlar belirir.*

Şanlıurfa

*Ekmek parası büyükmüş bir
çocuğun yaşamından...*

Şanlıurfa

Eksik ayaklar...

Şanlıurfa

*Her canlı seilmeyi
hak eder.*

Şanlıurfa

Şanlıurfa

Yol bazen çok ağır gelir...

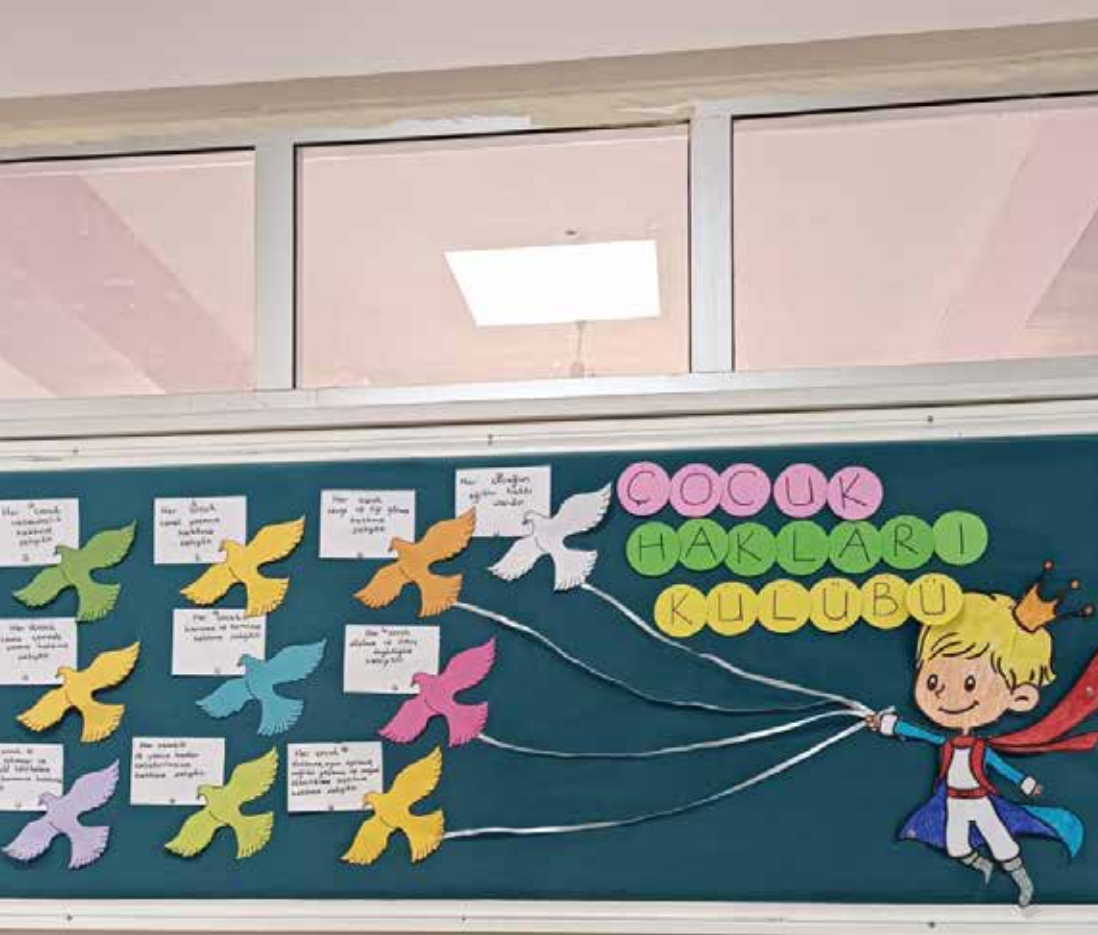
Şanlıurfa

Babam elin eskilerini giyerdi. Ben bu yüzden ezik olurum bayram sabahlarında...

Biz Çocuğuz ve Siz Bunu Kabul Edeceksiniz

Merhabalar benim adım Ruken, size kendimden ve hayatımdan bahsetmek istiyorum.

Ben 12 yaşında bir kız çocuğuyum. Yaşadığım bölgede kız çocuklarına pek fazla değer verilmez ama ben o şansımı ailemle birlikte kullanmaya başladım hatta size çok abartılı gelebilir ama ben hayattaki tüm şansımı böyle bir aileye sahip olmak ile harcadım diyebilirim. Çünkü bölgede benim yaşımdaki çocuklar sokakta herhangi bir oyun ile tanışmadan evlendirildikleri veya mevsimlik tarım işçisi olarak bir şehirden başka bir şehre gitmek zorunda oldukları bir hayat yaşıyorlar. Ailem bu konuda beni hiçbir zaman zorlamadı. Evet belki ekonomik olarak pek de iyi şartlarda bir yaşamımız olmadı ama babam ve annem eksik kaldıkları hayattan, yaşamadıkları hayattan dolayı sürekli anne

ve babalarını sorumlu tutuyorlar ve benim de onları ilerleyen yıllarda sorumlu olarak tutmamı istemedikleri için eğitim hayatımla, sosyal hayatımla ilgili her zaman destekte bulundular. Tabii kaybetmiş oldukları bu hayat birçok insan için sıradan gelebilir ama kağıt üzerinde anlatılan bir yaşam değil bu, etten kemikten bir yaşam. Bizim burada okullar her yerde olduğu gibi genelde eylül ayının ilk haftası açılır ancak biz burada okul arkadaşlarımızla aynı sınıfta paylaşmış olduğumuz çocuklar ile ne yazık ki kasım ayına kadar yan yana gelemiyoruz çünkü onlar ya bir fındık bahçesinde ya bir pamuk tarlasında isteyerek veya istemeyerek günlük yevmiye ile aile ekonomisine katkıda bulunmak

için emek veriyorlar. Okulda benim gibi şanslı olan arkadaşlarım ile birlikte bir pano hazırladık. Bu pano benim çocukluğum, benim yaşantım; öyle pano olarak bakıp geçmeyin orada çocuk yaşta evlenmek zorunda olan, ailesini geçindirmeye çalışan, evde kardeşlerine bakan, yemek yapan ama küçük olmasına rağmen bir çocuk olamayan insanlar var. Ve ben Ruken olarak bu küçük insanları çocuk olduklarına ikna edinceye kadar mücadele etmeye devam edeceğim.

Not: Gerçek bir hayattan alınmıştır. İsimler özlük haklarına saygı çerçevesinde değiştirilmiştir.

Şanlıurfa

Fındık ve Boncuk'un Tanışması

Mayıs ayında, Viranşehir'in arka sokaklarının bir tanesinde; rengi sapsarı olan bir kedi dünyaya gelmiş. Kardeşleri arasında renkli tüylere sahip olan ve çok da güzel olan tek kedi kendisiymiş. Annesi yemek yemeğe çıktığında kardeşleri ile oynayan bu kedi annesi geri geldiğinde annesinden süt emerek mutlu mutlu yaşamını devam ettiriyormuş. Hayatı o kadar güzelmiş ki; bir karışanı yokmuş, karnı tokmuş, annesi onu soğuktan koruyormuş, kardeşleri ile çeşitli oyunlar oynuyormuş. Böyle mutlu mutlu geçen birkaç ayın sonunda bir gün bizim kedinin annesi bütün yavruları karşısına almış ve hepsine demiş ki:

"Artık büyüdünüz, sizlerin kendi yemeğinizi yiyebileceğinize ve kendi başınızın çaresine bakacağınıza inancım tam. Bu noktadan sonra sizlerle yollarımızı ayırıyorum yavrularım. Sizlere artık tek başıma yetemiyorum ve sizin de artık kendi ayaklarınızın üzerinde durabileceğinizi düşünüyorum."

Bu veda konuşmasını yapan anne kedi çocuklarının her birini son bir kez koklayıp yaladıktan sonra yanlarından hızla ayrılmış. Sarı kedimiz de kendi kardeşleriyle vedalaşıp tek başına bir yola

girdiğinde aklında bir sürü düşünce ile birlikte karmaşık duygular hissediyormuş. Annem neden bizi bıraktı, ben şimdi ne yapacağım, acaba kardeşlerim şu an iyi midir, karnımı nasıl doyuracağım gibi türlü türlü sorularla kafasının meşgul olmasıyla birlikte aslında özgür olmanın ve kendi istediği şeyleri yapabiliyor olmanın heyecanı ve mutluluğunu da hissediyormuş.

Havalar zaman içerisinde soğumaya devam ederken bizim sarı kedi arkadaş edinmeye başlamış ancak arkadaşlarının hepsinin isimleri varken bizim kedinin bir ismi yokmuş ve bu durum onu çok üzüyormuş.

Günlerden birgün bizim kedi bir marketin önünden geçerken orada oyun oynayan küçük bir kız biraz rengine bakarak biraz da sevdiği kuruyemişi düşünerek bizim kediye fındık diye seslenmiş. Bu seslenme o kadar çok hoşuna gitmiş ki bizim kedinin hemen gidip küçük kıza kendini sevdirmiş. Ve artık adının ne olacağı ile ilgili en ufak bir şüphesi kalmamış. Bundan sonra onun adı Fındık'mış. Fındık ismini çok sevmiş ve bütün arkadaşlarına hemen söylemiş.

Fındık günlerden birgün bir kasabın önünden geçerken kasabın bir farenin peşinden koştuğunu, onu dükkanından atmak istediğini görmüş. Biraz izledikten ve zavallı kasabın fareden kurtulamadığını gördükten sonra müdahale etmiş ve farenin peşine takılıp onu dükkandan kovmuş. Durumu gören kasap, Fındık'a ödül olsun diye hemen bir parça et vermiş. Fındık bu durum üzerine kendine bunu bir iş olarak görmüş. Her fareden yakınan esnafın yardımına koşar olmuş ve bu sayede güzel yemekler yemeye başlamış. O artık çalışan bir kediymiş ve emeğinin karşılığında karnı doyuyormuş ve kendiyile gurur duyuyormuş. Fındık ekim ayının bir sabahında yine erkenden kalkmış işine giderken hayatında daha önce hiç görmediği bir şeyle karşılaşmış. Bembeyaz tüyleri olan ve çantada taşınan onun gibi bir kediymiş bu. Ama ondan çok farklı görünüyormuş. Tertemizmiş ve çok güzel gözleri varmış. Biraz şımarık gibiymiş aslında ama bu şımarıklığı da dikkat çekiyormuş. Fındık, bu güzeller güzeli kediyile tanışmak istiyormuş ama sahibi yanında olduğu için biraz çekinmiş. Bu güzeller güzeli kediyile ulaşmanın bir yolunu arayan Fındık, o gün çalışmamış ve kediyi takip etmiş. Gözlerine inanamamış bu bembeyaz melek gibi olan kedi bir evde yaşıyormuş. Üstelik sahibi onu besliyor, saçlarını tarıyor ve

bütün gün sadece uyukluyormuş. En sonunda ev sahibinin uyuduğunu gören Fındık, çaktırmadan pencereye yaklaşmış ve aralıktan içeri sızmış. Beyaz kedinin kendisine ait odası bile varmış. Daha fazla şaşırarak odaya ilerleyen Fındık, sonunda amacına varmış ve uzaktan ürkütmeden beyaz kediyile mırlamış. Beyaz kedi kafasını kaldırıp Fındık'ı görünce iğrenerek, korkarak ve biraz da şaşırarak ona bakmış. Bu pis kedinin nasıl içeriye girdiğini anlamlandırmaya çalışarak:

- Hey pis şey sen nasıl girdin buraya? Hemen dışarı çık yoksa sahibimi buraya çağırırım, demiş.

Fındık, kendinden emin ve heyecanlı bir şekilde:

- Seni bugün çarşıda gördüm ve çok güzel görünüyordun üstelik bir çantada taşıyordun. Seni takip ettim ve buralara kadar geldim. Seninle sadece tanışmak istiyorum, adın ne senin? demiş.

- Adım Boncuk'tur benim. Ve ben evcil bir kediyim tabi ki çantada taşınacağım ne sandın? Hadi şimdi git buradan pis sokak kedisi.

- Ne güzel ismin var senin öyle Boncuk. Senle konuşmak istiyorum sadece.

- Bu halinle mi? HAHA imkânı yok, ne haddine senin benle konuşmak? deyip yüksek sesle bağırılmış. Bu sesin üzerine evin sahibi ayaklanınca Fındık girdiği aradan sıyrılıp hemen oradan uzaklaşmış. Biraz zaman geçmiş ve Fındık, tekrardan Boncuk'a yaklaşabilmek için bir yöntem keşfetmiş. Sokak yeteneklerini kullanarak bir eve tırmanmış ve evden çok değerli bir kolye alıp Boncuk'un yanına öyle gitmiş. Boncuk:

- Yine mi sen? Ama artık yeter. deyip tam bağırcağken Fındık hemen Boncuk'u durdurmuş ve ona kolyeyi göstermiş. Bu sayede sonunda Boncuk'un dikkatini çekmiş. Ve aralarındaki arkadaşlık bu vesileyle başlamış.

Bizim Fındık, her gün gidip bir evden değerli bir eşya çalıp onu Boncuk'a götürmeye başlamış ancak bunun yanlış olduğunu bilmiyormuş. Fındık'ın tek amacı Boncuk'un onunla sohbet etmesiymiş. Gerçekten de zaman içinde çok güzel arkadaş olan Boncuk ile Fındık çok güzel sohbetler etmeye, oyunlar oynamaya başlamışlar ve gün geçtikçe birbirlerini çok sevmişler.

Fındık birgün yine değerli bir eşya çalarken daha önceden bunu fark

eden ev sahipleri ona tuzak kurmuş ve peşinden koşmaya başlamış. Tam yakalayacaklarken Fındık kaçmayı başarmış ama eşyaları çalınan öfkeli ev sahipleri peşinden koşmaya başlamış. Bizim Fındık önde, ev sahipleri arkada kovalamaca başlamış. Fındık koştuğu ev sahipleri de ona yetişiyormuş; en son nefes nefese kalan Fındık son bir kez görürüm düşüncesiyle Boncuk'un evine doğru koşmaya başlamış. Ev sahipleri de Fındık'ın peşinden Boncuk'lara doğru yönelmişler. Fındık her zamanki aradan eve girmiş; ev sahipleri de kapıya dayanmış. Durumu gören Boncuk'un sahibi çok şaşırılmış ve korkan Fındık ve Boncuk'u görünce ayrıca çalıntı eşyaları da görünce hemen durumu anlamış. Bunun üzerine öfkeli insanları sakinleştirip özür dileyerek herkese eşyalarını iade etmiş ve böyle bir durumun bir daha asla olmayacağını garantisini vererek insanları göndermiş.

Daha sonra korkan ve yorgun düşen zavallı Fındık'ı alıp bir güzel temizlemiş, aşılarını yaptırmış ve onu da Boncuk'un yanına kardeş olarak evine almış. Bu zamandan itibaren hırsızlık olmadan, çalışma olmadan, açlık olmadan sonsuza kadar hep beraber mutlu mutlu yaşamışlar.

Şanlıurfa

Tarlada Değil Okulda Olmak İstiyorum

Çocuk işçiliği üzerine birçok hikâye duymuş olabilirsiniz. Şimdi benim de hikâyemi dinlemeye ne dersiniz?

Ben Rimas, 15 yaşında Suriyeli bir kız çocuğuyum. 2011 yılında Suriye'de savaşın başlamasıyla Türkiye'ye gelmek zorunda kaldık. Her şeyimizi ülkemizde bırakıp göç etmek çok zor olsa da bunu yapmak zorunda kaldık. Bir süre zor günler geçirdik ama alışıp düzenimizi kurduktan sonra mutlu aile tablosunu yeniden yakalamış olduk. Burada okula başladım ve Türkçe konuşmayı öğrendim. Okulu çok sevdim başarılı olmak için derslerimi hiçbir şekilde aksatmamaya, devamsızlık yapmamaya çalıştım. Her şey bir süre çok iyi gidiyordu derken babam bir hastalığa yakalandı. Burada tedavi görmeye başladı. Ama ne yazık ki tedavi sonuç vermedi ve babamı kısa bir süre sonra kaybettik. Ülkemizden ayrılmış olmanın üzüntüsü üzerine bir de babamın yokluğu

bize baya ağır geldi. Babamı kaybedeli üç yıl oldu, yokluğuna hala alışamıyoruz. Babam bize veda ettiğinden beri yokluğuna alışmak bir yandan duygusal çöküntü yaşatırken bir yandan ekonomik olarak da çok zor günler yaşamaya başladık. Annem kardeşlerimle ilgileniyor diye çalışamıyordu, hal böyle olunca da evin en büyüğü olarak sorumluluğu ister istemez kendimde görmeye başladım. Annem ile bir iş paylaşımı yapmalıydık; ya o bir iş bulup çalışacaktı ben kardeşlerimle ilgilenecektim ya da ben bir iş bulup çalışacaktım annem de kardeşlerimle ilgilenecekti.

Peki, bu her iki durumda da benim eğitimim nasıl olacaktı, eğitime nasıl bir zaman ayırabilirdim? Olumsuzluklar beni bir de okuldan uzaklaştırmamalıydı. Ama hangi seçeneği seçersem seçeyim okula devam etmem imkânsız görünüyordu. Ayrıca kardeşlerim çok küçük olduğu için benim bakmam pek mümkün olmayacaktı çünkü kendim bir çocuğum ve bir çocuğa çocuk emanet edilir mi?

Günlerce eğitimimi yarıda bırakmamak için bir çözüm arayıp durdum. Bazı geçici işlere başladım, okuldan sonra ve hafta sonu gidip çalışıyordum. Bazen karton toplar, bazen gündelik tarla işlerine

giderdim. Bulduğum bölgede pamuk sezonu başladığında en çok da bu pamuk tarlalarında çalışmaya başladım. Tabi ben tek çalışınca yeterli olmadı, annem bu şekilde olmayacağını düşünüp ev işlerini ve diğer kardeşlerimi benden bir küçük kardeşim Merve'ye bırakıp kendisi de tarlaya çalışmaya geldi. Yani eninde sonunda mecbur kalıp ben olmasam da bir çocuk olarak kardeşim Merve'ye çocuk emanet etmek zorunda kaldı. Biz annemle sabah erkenden uyanıp tarlaya giderken Merve de bizimle uyanıp ev işlerini yapıyor diğer kardeşlerimle ilgileniyordu. Annem bizlere ne kadar yansıtılmamaya çalışsa da bu duruma çok üzülüyordu. Ben birçok şeyin farkındaydım annemin üzüntüden hasta olmasından çok korkuyordum. Bunu önlemek için bu zorlu tarla şartlarında her zaman gülmeye çalışırdım. Hatta bilirsiniz pamuk tarlaları hep güneşli olur, bizim yaşadığımız yörenin sıcaklığı da ayrı bir etki eder. Biz tarlaya giderken sıcaktan korunmak için yüzlerimizi örter, bazen mevsime uygun olmayan kıyafetler giymek zorunda kalırdık, bu da ekstra bir sıcaklığa neden oluyordu. Yüzümüz güneşin sıcaklığıyla yanıp soyulmaya başlıyor bundan korunmak için örttüğümüzde de yüzümüz havasız kalıyordu ve nefes almakta zorlanıyorduk ama tüm bunlara

rağmen annem üzülmesin diye yüzümden gülümsemeyi eksik etmez hiç şikâyetle bulunmazdım.

Pamuk sezonu kasım ayı sonlarına doğru bitince neyse ki okula gitme fırsatı buluyordum. Okullar eylül ayında açılıyor ben ise kasım ayında okula gidiyorum. Dersler çoktan başlamış, konular baya ilerlemiş oluyordu. Bu farkı nasıl kapatacağımı bilmiyordum çünkü imkânlarım çok kısıtlı tekrar edebilmek için yeterli kaynak bulamıyordum. Git gide başarı oranım düşmeye başladı. Ben ki tüm zorluklara rağmen bulunduğum ilçenin en başarılı lisesini kazanmayı başarmış biriyim, bu devam etmeliydi. Hayallerim ellerimden kayıp gitmemeli, bunu düşünmek korkunç! Ben tarlada çalışırken yaşitlarım okula gidiyordu. Onlara bakıp o şartlarda bile hayal kurmaktan vazgeçmedim, tekrar eski başarıma ulaşmak istiyorum, hayallerimi gerçekleştirmeliyim.

Not: Gerçek bir hayattan alınmıştır. İsimler özlük haklarına saygı çerçevesinde değiştirilmiştir.

Şanlıurfa

